

INBOORLINGEN VAN SOUDAN IN MIDDEN-AFRIKA.

De inboorlingen van Soudan zien er voor Afrikanen uit Midden-Afrika goed uit. Zij zijn geene wilde barbaren, gelijk sommigen meenen. Alhoewel zij in Beled el Sudan, of het „Land van de Zwarten” wonen, toch huist er onder hunne zwarte huid een verstandige en krachtige geest; en ofschoon in het midden van Soudan de meerderheid Negers zijn, zijn zij zoo met ondernemende Fellatahs en Arabieren vermengd, dat zij zeer veel van derzelver energie en ontwikkeling hebben overgenomen. Werkelijk hebben zij een zekeren graad van beschaving bereikt, en verdienen en eischen meer aandacht van de christelijke kerk, dan zij tot hertoe hebben genoten. Het is waar, zij leven slechts in hutten,

DE CHRISTELIJKE FAMILIEKRING, VII.

maar die hutten zijn goed gebouwd, en wat hunne eenvoudige maar welvoegelijke kleding aangaat, die is geheel geschikt voor het klimaat, en wordt door hen zelve vervaardigd. Zij vervaardigen ook vuurwapenen, dolken, messen, spaden, vuurtangen en naalden. Ook leveren zij groote hoeveelheden van goed geweven katoenen kleederen. Eenige van die kleedingstukken zijn van uitnemende kwaliteit en bedingen hooge prijzen aan de kust van Guinea. Zij maken ook aardewerk van eene grijze kleur, dat zij verglazen, hetwelk een belangrijk artikel van binnenlandschen handel uitmaakt.

Waar de stammen der Fellatahs of Arabieren de meerderheid verkrijgen, zijn vele Negers tot de mohamedaansche godsdienst overgegaan; verreweg de meesten zijn echter heidenen, en hebben hunne fetischen en griegries.

Tegen het einde van de vorige eeuw kwamen in de Mandingoes het land als veroveraars binnen, en onderwierpen het een groot leger binnen weinige jaren het geheele middengedeelte van Soudan. De scheik van de vlakke van Bornou verdreef hen uit dat distrikt, maar in de bergstreek bezuiden Mandara hebben zij stand gehouden. De Fellatahs wonen zuidwaarts tot aan het Kong-gebergte.

De karavane-wegen doorsnijden deze streek, en worden veel bezocht door kooplieden uit Haussa en andere streken van Midden-Afrika. De colat of gova-noot wordt met de karavanen door geheel Soudan vervoerd tot aan Tombucto in het noorden, en het meer Tajad in het oosten, terwijl eene groote hoeveelheid haren weg vindt tot Tripoli aan de Middellandsche zee. Dit belangrijk artikel wordt verruild voor olifantstanden, trona, rotszout en katoenen kleederen. Grootte steden, die hare marktdagen hebben en veelvuldige jaarmarkten, vindt men langs de karavane-wegen. Bezuiden Soudan liggen de landen Yorriba, Benin en Dahomi, streken, die in den laatsten tijd in de geschiedenis der christelijke kerk belangrijk geworden zijn.

T. M. L.

DE BEKEERDE SCHOORSTEENVEGER.

IV.

Aardsche vreugde is nooit onvermengd; men smaakt en geniet ze, totdat de smart haar eensklaps uit het hart verbant, tot op het oogeblik dat de droefheid haar meêdoogenloos uit de ziel rukt.

Anton genoot nauwelijks twee dagen het liefelijke der broederlijke gemeenschap, toen God van hem een offer eischte. Een brief uit zijn land deelde hem den dood zijner moeder mede. Het hart van den Zouaaf kromp ineen; hij hief zijne met tranen bevochtigde oogen ten hemel om als het ware dáár haar na te staren, die hij op aarde had lief gehad; maar zijn geloof werd er niet door aan het wankelen gebracht. „Ik heb zooveel voor haar gebeden,” zeide hij, „de Heer is getrouw, Hij zal haar mij teruggeven.”

De christelijke onderwerping heeft nimmer de teederheid uitgedoofd; het is het kenmerk des ongeloofs, dat het de ziel ongevoelig maakt. Het geloof verwarmt haar en vuurt haar aan; het is aan de liefde ten naauwste verbonden. Anton vertrok; hij zag zijne bergen weder, hij vond zijne makkers terug; hij omhelsde de zijnen, maar zijn hart was niet vrolijk; zijne moeder was er niet meer.

Hebt gij uwe moeder lief, mijn lezer? Welligt staart gij even als de schoorsteenveger naar den hemel om haar daar weder te vinden. Toen gij een kind waart droeg zij u op hare armen, voedde zij u, wiegde zij u misschien met een of ander oud lied in slaap, en toen gij ziek waart, zaagt gij haar nederknielen en haren dierbaren Heer bidden u nog voor haar te sparen.

Zij heeft u leeren strijden en bidden, niet waar? O zoo uw mond tot dusverre zweeg, open hem dan nu, en al ware het dat gij niet anders dan dit ééne woord zoudt kunnen uitspreken: „O, God! wees mij genadig;” zoo zeg ik u in waarheid, dat uwe moeder in den hemel er zich over verblijdt. Want er is in den hemel meer vreugde over éénen zondaar die zich bekeert, dan over negen-en-negentig regtvaardigen, die de bekeering niet van noode hebben.

Anton kon niet besluiten, zonder haar in zijn land te wonen; hij vertrok, kwam te Parijs en trad in het huwelijk.

Vele Parijzenaars herinneren zich nog hoe een Zouaaf op zekeren dag in eene hunner zendingsvergaderingen het woord nam. Dat was hij. Ik zie bijzonder gaarne, dat een soldaat in zijn uniform op eenvoudige wijze zijnen meester belijdt, van al zijne behaalde overwinningen is deze niet de geringste.

Wanneer de drieluik in den wind wappert, wanneer de lucht met kruidendamp is bezwangerd, wanneer het kanon den dood uitbraakt, wanneer het geweervuur knalt, wanneer de krijgsmuziek reeds vooruit de zegepraal der strijders aankondigt, gevoelt men eene aansporing, welke den schroomvalligsten moed geeft. Maar voor de eerste maal zijne stem in eene gevulde zaal te hooren weerklinken, oorlog te voeren tegen een vijand dien men niet ziet, in donkerheid en als het ware tastende te strijden, zich vooraan te plaatsen, wanneer het zoo gemakkelijk zoude zijn den strijd van verre aan te zien, zonder er deel aan te nemen, ten einde aan beter gewapenden de eer van de overwinning te laten; ziedaar iets dat de bewondering van alle goedgezinden van geest en van hart opwekt. Anton verliet Parijs. Door tusschenkomst zijner vrienden werd hij als opzichter in een bosch aangesteld. Deze betrekking strookte ge-

heel met zijnen vurigen aard, met zijn onafhankelijk karakter. Sommige menschen beweren dat de Christen onverschillig moet zijn voor al hetgeen niet regtstreeks in betrekking staat tot de dingen des geestes, en beschuldigen hem van een weersin te hebben in al wat hier beneden gevonden wordt. Anton maakte deze veronderstelling onwaarheid te schande. Het windkoeltje, dat de bladeren in beweging bracht, herinnerde hem de zachte liefelijke stem waardoor God zich aan Elia bekend maakte, en de wind, die de boomen dreigde te ontwortelen, deed hem meer dan eenig menschelijk woord, de geheimzinnige kracht des Heeren onder vinden.

Het door den storm ter aarde gebogen, maar toch niet geknakte riet, was voor hem de bevestiging van het evangelisch woord: „God verbreekt het gekrookte riet niet,” en de welluidende stem van den nachtegaal, die in de stilte des nachts weerklonk, wekte hem op tot danken, vóór dat hij zich ter ruste begaf.

De dauwdrop, die als een parel aan het blad van den witten hagedoorn hing, de door den wind voortgedreven wolk predikten hem op eene bijzondere wijze de menschelijke broosheid, en het onder zijne voeten ruischende dorre blad kondigde hem zijn naderend einde aan.

Anton profiteerde van deze lessen: het is eene aangename muziek zonder woorden die zich als een weerklink des hemels in het hart des menschen laat hooren. Hij bad God dat het hem vergund mogt zijn onder deze schoone geliefde boomen de eeuwige rust in te gaan. Maar de mensch wikt en God beschikt. Op zekeren morgen werd het huis vercocht en Anton geraakte buiten betrekking. Hij begreep dat elke teleurstelling de ziel van de aarde losmaakt, om haar aan den hemel te verbinden. Indien nimmer de smart onze vreugde verstoort, zouden wij zóózeer aan het leven gewennen, dat wij het niet meer zouden willen afleggen, dan zou het sterven allerverschrikkelijkst zijn. God bespaart ons dit door ons beproevingen toe te zenden. De Zouaaf zag dit in, en bragt zijn in opstand gekomen hart tot zwijgen, door er dankbaar voor te zijn.

Hij keerde naar de hoofdstad terug, en kreeg weldra eene betrekking aan het bureau van den spoorweg naar Lyon. Anton stikte bijna in deze broekast, die gewoonlijk bureau genoemd wordt. De liefderijke zorg van den geneesheer, de welwillendheid dergenen die over hem gesteld waren, konden niet verhinderen dat onze schoorsteenveger zijne lichaamskrachten verloor, en zoodanig verzwakte dat hij zijne taak niet meer kon volvoeren. Hij werd door al zijne medebeamten bemind; ik zelf, mijn lezer, die hem slechts even zag, kon mij niet weêrhouden eene groote genegenheid voor hem op te vatten. Ik zag hem bij gelegenheid van een familiefeest, erbidig, met ontbloot hoofd, God danken, dat hij zooveel vrienden om zich heen mogt zien, en voor ieder hunner eenen bijzonderen zegen vragen.

Verder zag ik hem in vrolijken luim te midden zijner broeders, alsof hij aan allen wilde toonen dat de Christen geen hinderpaal voor de vreugde, maar de beminlijkste, de fijngevoeligste, de dienstvaardigste mensch is. Indien God kastijdt dien Hij lief heeft, zoo is Hij toch ook der ontferming gedachtig. De Zouaaf werd in zijne wenschen, in zijne liefde, in zijne gezondheid beproefd. De Heer tuchtigde hem op die wijze, om hem tot een waardig erfgenaam der onverwelkelijke heerlijkheid te maken; en toen Hij op de lippen van den schoorsteenveger de heerlijke woorden van Jeremia hoorde: „Het is goed dat men hope en stille zij op het heil des Heeren,” deed Hij de beproeving ophouden, en verwisselde die met eenen zegen.

Anton werd door de spoorwegmaatschappij, bij welke hij in dienst was, als opzichter van de treinen aangesteld. Dat was zijn wensch; de wind om het hoofd te voelen spelen, met de snelheid van den stoom steden, rivieren, onderaardsche gangen door te vliegen; eene onafzienbare rij van boomen, bergen, weiden, stroomen, huizen en menschen voorbij te snellen, dit bragt het bloed van Anton geheel in beweging. Ik voel dat ik leef, schreef hij eens. De Zouaaf sprak waarheid.

Na het avondeten zette onze voormalige schoorsteenveger de twee hem door God geschonken knapen op zijne kniën, en zeide vrolijk: „Komt kinderen, zingt mij nu uw lied.” En de, nog onvaste kinderstemmen hieven, door de moeder geholpen, het algemeen bekende lied aan: „Mijn vader die mij boven wacht.” Toen zij zwegen kustte de Zouaaf zijne kinderen de een na den ander, en met zijne zware stem die zijner vrouw begeleidende, leerde hij hen een ander gezang, hetwelk zij nu zeer goed kennen:

„Gaan wij vrolijk, vrolijk henen
Naar het hemelsch vaderland.”